

Strieborná zberateľská minca Pamiatková rezervácia Levoča a 500. výročie dokončenia hlavného oltára v Kostole sv. Jakuba

Národná banka Slovenska vydala 15. mája striebornú zberateľskú mincu s motívom Pamiatkovej rezervácie Levoča. Minca súčasne pripomína aj 500. výročie dokončenia jedného z najvýznamnejších diel Majstra Pavla z Levoče – hlavného oltára v Kostole sv. Jakuba. Je už piatou mincou tematického okruhu, ktorý postupne predstavuje pamiatkové rezervácie v Slovenskej republike. Prvá minca s touto tematikou bola venovaná Pamiatkovej rezervácii Trnava (2011), ďalšie Pamiatkovej rezervácii Trenčín (2012), Pamiatkovej rezervácii Košice (2013) a Pamiatkovej rezervácii Banská Bystrica (2016).

Minca realizovaná podľa návrhu Pavla Károlyho (znižená 1. cena)

Levoča vyrástla na križovatke obchodných ciest na východe Slovenska pod Levočskými vrchmi. Spolu so Spišským hradom a kultúrnymi pamiatkami jeho okolia predstavuje autenticky zachovaný súbor stredovekého osídlenia, ktorý nemá obdobu nikde vo svete. Preto bol zapísaný do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Dokladom bohatstva mesta v stredoveku je zástavba a hradbový systém z 13. až 15. storočia. Hlavné námestie, ktoré bolo obklopené domami bohatých mešťanov, sa postupne zaplnilo zástavbou verejných budov. Uprostred námestia bol postavený v 14. storočí farský Kostol sv. Jakuba a južne od neho radnica.

V Levoči pôsobil významný rezbár Majster Pavol. Z jeho dielne pochádza mnoho unikátnych rezbárskych diel vrátane najvyššieho zachovaného neskorogotického krídlového oltára na svete – hlavného oltára v Kostole sv. Jakuba. Oltár meria viac ako 18 metrov a bol zhotovený z lipového dreva v rokoch 1507 až 1517. Podobu Majstra Pavla má vraj jedna z dvanástich sôch apoštolov Poslednej večere v predele oltára.

Mesto má vo svojom opevnenom stredovekom jadre zachovaných množstvo jedinečných pamiatok, odrážajúcich jeho bohatú históriu. Pre svoje mimoriadne pamiatkové hodnoty bolo v roku 1955 vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu.

(Pokračovanie na 3. str. obálky)

Strieborná zberateľská minca Pamiatková rezervácia Levoča a 500. výročie dokončenia hlavného oltára v Kostole sv. Jakuba

(Pokračovanie z 2. str. obálky)

Na výtvarný návrh mince vyhlásila Národná banka Slovenska v marci 2016 verejnú anonymnú súťaž, do ktorej bolo predložených jedenásť výtvarných prác od dvanástich autorov (jeden návrh bol vytvorený v spolupráci dvoch autorov). Komisia na posudzovanie výtvarných návrhov pamätných mincí a zberateľských mincí ich hodnotila v máji 2016. Odbornými poradcami komisie boli zástupkyňa Pamiatkového úradu SR Ing. arch. Ľubica Pinčíková a Ing. Antónia Jacková, a zástupca mesta Levoča Mgr. Kamil Tomčočík.

Komisia odporučila na realizáciu výtvarný návrh autora Karola Lička. Ocenila výtvarné i obsahové kvality návrhu a kompozičnú vyváženosť oboch strán. Autor podľa jej názoru veľmi dobre vystihol a stvárnil zadanú tému. Na averze si vybral motív sčítania sv. Jakuba z tabule oltárneho krídla hlavného oltára v Kostole sv. Jakuba. Na reverze je v popredí plastika sv. Jakuba, patróna mesta Levoča. Za ňou je v priehľade gotického oblúka zobrazená veža Kostola sv. Jakuba a časť budovy renesančnej radnice.

Banková rada NBS sa v tomto prípade nestotožnila s názorom komisie a guvernér NBS schválil na základe jej rozhodnutia na realizáciu návrh, ktorého autorom je Pavol Károly. Jeho návrh sa vyznačuje vyváženým kompozičným riešením a kvalitnou modeláciou. Na averze sú zobrazené tri ústredné plastiky oltárnej skrine v Kostole sv. Jakuba vynárajúce sa z troch blokov dreva, čím autor vyjadril materiál oltára a proces jeho tvorby. V spodnej časti ľavej plastiky je rok dokončenia hlavného oltára a značka Majstra Pavla. Reverz sa vyznačuje výstižným stvárnením pamiatkovej rezervácie. Je na ňom zľava zobrazená časť Kostola sv. Jakuba s vežou a renesančná radnica v Levoči. V pozadí je okno s gotickou kružbou a v jeho spodnej časti ornamentálna výzdoba oltára. Kompozíciu vhodne dopĺňa erb mesta.

Oba návrhy získali v súťaži zníženú prvú cenu, druhá cena nebola udelená. Tretia cena bola udelená akad. soch. Michalovi Gavulovi. Komisia na jeho návrhu ocenila dobré vyjadrenie témy a vydarenú kompozičnú väzbu medzi reliéfnymi motívmi a písmovými prvkami. Na averze vpravo autor využil motív Poslednej večere z predely hlavného oltára v Kostole sv. Jakuba. Za ním je veža radnice a veža kostola. Na reverze stvárnil architektonické dominanty pamiatkovej rezervácie – zľava evanjelický kostol, Starý minoritský kostol,

Znížená 1. cena Karol Ličko

3. cena akad. soch. Michal Gavula

Nový minoritský kostol a Košická brána s priehľadom na zástavbu meštianskych domov. V spodnej časti je umiestnený erb mesta.

Zberateľská minca v hodnote 20 eur, s priemerom 40 mm a hmotnosťou 33,63 g je vyrazená zo striebra s rýdzosťou 925/1000 v Mincovni Kremnica v počte 3 400 kusov v bežnom vyhotovení a 6 200 kusov vo vyhotovení proof. Na hrane je reliéfný nápis „NAJKRAJŠIE HISTORICKÉ MESTÁ“, pred ktorým je značka v tvare kľúča.

Dagmar Flaché
Foto: Štefan Fröhlich